

ERAÜ

N1MM seadistamine ja kasutamine Eesti võistlustes

**Arvo Pihl, ES2MC
Mammaste kokkutulek
juuli 2015**

1. N1MM+ alla laadimine

- Koduleht: <http://n1mm.hamdocs.com/tiki-index.php>
 - Vali “Files” ja sealt “N1MMplus Full Install”
 - Edasi: DOWNLOAD FULL INSTALLER
 - Klikka .exe failil
 - Arvuti pakub, et kas “Run” või “Save” – vali “Save”
 - Sellega salvestatakse sinu Download kataloogi fail N1MMLogger + FullInstaller 1.0.4457.exe

- Soovitus: laadida alla ka viimane update, selleks
 - Vali “Files” ja sealt “N1MMplus Latest Updates”
 - Vali (vasakul) kõige viimane update (.exe fail)
 - Salvesta see samuti oma Download’i kataloogi
 - Nüüd oled valmis N1MM+ seadistamiseks!

2. N1MM+ installeerimine

- Sule kõik teised arvutiprogrammid ja Windows'i rakendused
- Mine oma Downloads'i kataloogi ja käivita FullInstaller.exe
- Vasta User Account Control küsimusele (Win7) "Yes"
- Tuleb ette Setup'i aken, seal vali "Next"
- Edasi "User Info/Disclaimer", vali "Next"
- Aken "Choose components", vali "Next" (antakse ka vajaminev kettamaht – 30MB)
- Choose Install Location – pakutakse kataloogi "Program Files" – kui tahad, võid muuta (Browse), aga ei pea, vali "Next"
- NB! Oluline samm – II aken Install Location'is – seadistad N1MM kasutaja failid – arvuti pakub "My documents" kataloogi – võid muuta, aga soovitus Win7 kasutajatele, et see oleks "Documents" tüüpi kataloog!
- Edasi järgneb install, võtab veidi aega, lõpuks "setup completed" – vali "Next"

ERAÜ

2. N1MM+ installeerimine (2)

- Tee sama protseduur läbi ka update'i .exe failiga
- Viimasel "Next'il" käivitatakse ka N1MM+ (kui on linnuke kastis)
- Eraldi aknas küsitakse databaasi avamise kohta – vali keskmine "mummuke" (st uue baasi avamine)
- Edasi võib Windows'i Firewall takistada edasist setup'i, palub luba jätkamiseks – anna see luba... 😊
- Vaja salvestada oma databaas – pakutakse ham.s3db – seda nime võib muuta (nt oma kutsung vmt) – aga ära muuda laiendit!! Vajuta "Save"!
- Edasi pakutakse akent, et oma jaama andmed sisse panna – see ON oluline! Täida väljad, ka lokaator, ARRL Section'i väljale kirjuta DX (vajalik rahvusvaheliste võistluste jaoks)
- Kui see "OK", siis käivitatakse N1MM+ sisestusaken ja logi vaade, programm on valmis edasiseks seadistamiseks ja kasutamiseks

3. Akende valik, pilt ekraanil

- Vajalikud ja soovituslikud aknad:
 - Entry window & Log (avatakse vaikimisi)
 - Check (võrdleb kutsungeid master-databaasiga)
 - Score summary
 - Bandmap (eriti kui kasutad clusterit/RBN-i)
 - Multipliers (saad valida, mida näidatakse)
 - Grid Square Map (ULL testi puhul – sellest hiljem)

- Kui ekraan mahutab siis ka:
 - Telnet'i aken
 - Grayline
 - Digital Interface (RTTY jaoks)
 - ja on veel võimalusi...

4. Riistvara konfigureerimine

- N1MM+ on selleks palju võimalusi, kasutamine sõltub ka operaatori soovidest...
- Mine “Config” ja sealt esimene rida “Configure Ports...”
- Esimene alam-tab: Hardware, see kõige olulisem, seal
 - Antakse valik võimalikke porte (vt ka eelnev USB device router’i kasutamine, virtuaal-portide loomine jm)
 - Defineeri sobivasse porti oma raadio (CAT)
 - Defineeri kas CW-port või Winkey port
 - Saad defineerida ka nt eraldi PTT-juhtimist vms
- Kasulik üle vaadata ka teine alam-tab: Function Keys, seal
 - Et linnukesed oleksid sobivalt valitud...
 - F-klahvide järjestus (vaikimisi ok!)
 - Vali sobiv “Cut Number Style” – soovitus (TN)

4. Riistvara konfigureerimine (2)

- Vaata ka alam-tab'i Winkey (kui kasutad), seal
 - Vali PIN 5 function'iks "PTT"
 - Sidetone Frequency vali 469
 - Winkey speed pot control vali, et kasutad (st Use jne)
 - Määra ka CW-saatele mineku timingud, soovitus, et "Lead time" oleks min 100ms ja "First Character Extension" samuti 100 ms – et saate esimest märki ära ei "sööda"

- Lihtsuse mõttes audio ega digi-modede seadistamist ei käsitle
- Teistes alam-tab'ides on vaikumisi seaded üldjuhul ok
- Config menüüs vaata ka: ESM mode, Enable Call History Lookup, ent VÄGA oluline on üle vaadata funktsiooniklahvide definitsioonid (Change CW/SSB/Digital Function Key Definitions)
- Vaatame praktilist näidet CW definitsioonidega...

5. Võistluse seadistamine

- Võistlust alusta andmebaasi loomisega või olemasoleva avamisega
- Andmebaasid salvestatakse (ja asuvad) “Documents’ide” alla loodud N1MM Logger+ alamkataloogis “Databases” (vt ka teised alamkataloogid!)
- Mõned näpunäited ja soovitused:
 - Tee suured testid (CQWW jne) iga kord eraldi andmebaasi, st ava “File” >> “New database” jne.
 - Väikeste LL-testide jaoks tekita endale üks ühine LL-baas, nt ES2MC_LL-testid.s3db
 - Võid ka ES-LL-testide jaoks luua eraldi baasi, testidest kogunev “call history” võib olla kasuks
 - ULL-il loo üks ja ühine andmebaas (nt ES2MC_ULL-testid.s3db), sest muidu ei saa mõistlikult kasutada seniste sidede lokaatorite andmeid
 - NB! Jälgi, et sa neid andmebaase ära ei kustuta! 😊

5. Võistluse seadistamine (2)

- Uue baasi loomise järel tuleb valida ka võistlus – selleks: “File” >> “New Log in Database: (ja teie baasi nimi)” – klikka!
- Avatakse võistluse info ja valiku aken, siin:
 - Vali nimekirjast vajalik võistlus (väli “Log Type”)
 - Seadista osavõtuklass jm vajalik info – NB! Pööra tähelepanu väljale “Sent Exchange” – see võib olla ette seadistatud, aga enamasti tuleb sinna panna info ise (vastavalt testile)
 - Kui kõik ok (veendu!), siis ka vajuta “OK”
 - Sellega on N1MM+ antud võistluseks valmis – jõudu tööle! 😊
- Näidata mõned kasutamise nipid (CW kiirus, väljade vahel liikumine, RST muutmine, side parandamine jm edit käsud, wipe ja Logit, sisestusaknast sageduse ja tööliigi muutmine jm)
- N1MM-i võib vahepeal kinni panna, sised ei lähe kaduma
- Aruande vormistamine – cabrillo, .edi jne
- Saad teha ka ekspordi adif-failina (nt oma logiprogrammi jaoks vm)

6. Mis on UDC, st uute võistluste lisamine

- Vaatasime seni olukorda, kus võistlus on N1MM standard-valikus, aga see ei sisalda nt ühtegi Eesti võistlust!
- N1MM pakub võimalust ka ise võistlust konfigurereida – vastavat seadistuse faili (eeskirja) nimetatakse UDC-failiks (UDC=User Defined Contest)
- UDC-fail on tavaline tekstifail, mida saab muuta-parandada nt Notepad'iga
- UDC-failid luuakse (ja paiknevad) kasutajale mõeldud N1MM Logger+ kataloogi (Documents'ide all) vastavas alamkataloogis
- Konkreetset võistlust kirjeldava udc-faili asumine antud kataloogis lisab selle võistluse (failis kirjeldatud nimekujuga) ka eelpool vaadatud N1MM võistluste nimistusse (valikusse)
- Õigesti loodud udc võimaldab N1MM-ga edukalt võistelda väga erinevate reeglite järgi (reeglite kujundamisel on siiski ka teatud piirid...)

ERAÜ

7. UDC faili struktuur ja süntax

➤ Vt: <http://n1mm.hamdocs.com/tiki-index.php?page=The+User+Defined+Contest+Editor&structure=N1MM+Logger+Documentation>

➤ Vaatame näitena ES LL MV (ES Open) udc-d:

[Author]

AuthorName =Arvo Pihl

Callsign =ES2MC

Email =es2mc@erau.ee

[File]

Revision =1.0

LastUpdate =23.02.2015

Description =ES Open HF Championship

[Contest]

Name =ESOPEN (valikusse minev nimi, max 10 tähemärki)

DisplayName =ES OPEN HF

CabrilloName =ES-OPEN-HF

Mode =BOTH (variandid: CW, SSB, BOTH, RTTY)

DupeType =2 (st per bänd, variandid 1-4)

Multiplier1Name =CountryPrefix (kordajaks on maa)

Multiplier2Name =

Multiplier3Name =

Period =

PointsPerContact =SSB, 1, CW, 2 (sidepunktide väärtus)

ERAÜ

7. UDC faili struktuur ja süntax (2)

➤ ES Open'i udc (järg):

ShowMyCountryStations =

MultSqlString =Country (näitab, et uus maa loetakse mult'iks)

MultSqlString2 =

MultSqlString3 =

MultWindowType =

DoNotCountMeAsMult =

CountMultOnlyFor =ES1, ES3, ES4, ES5, ES6, ES7, ES8,
ES9, ES0 (kordaja kitsendus – ainult need loetakse!)

IsMultPer =3 (kordaja lugemine; 3=1x bändi ja mode kohta)

MultiplierBands =1 (erin valikud, 1 = kõik LL contest bändid)

CQZoneMultContest =

NumMults =1 (näitab, et kordaja on ühte tüüpi, WW-s nt 2)

BonusPoints =

QsoErrorString =Any (defineerib raporti tüübi, nt ka Numeric)

EntryWindowInfo =SNTText, 500, SntNrText, 500, RCVText,
500, RcvNrText, 500

FrameText =SntRpt SntNR RcvRpt RcvNR (defin sisestusakna)

LogInfo =SentReport, 500, SentNR, 500, ReceiveReport, 500,
NR, 500, IsMultiplier1, 500, Points, 500

DefaultContestExchange =001 (raporti tüüp, 001 näit. ser nr-t)

7. UDC faili struktuur ja süntax (3)

➤ ES Open'i udc (järg):

CabrilloFormat =99

CabrilloString =SNT, 4, SentNr, 4, CallSign, 13, RCV, 4, RcvNr, 4

GenericPrintString =SentNr, 4, SentExchPart2, 4, CallSign, 15, RcvNr, 4, Exchange1, 4

GenericPrintStringHeader =Date Time Freq Mode MyCall
Sent Call Exchange

IsWorkable =Any

SpecialInstructions =Reload WL_Cty.dat

DupeSqlString =0

StartOfContest =7, 5

EndOfContest =7, 9

MinimumOffTime =

UsesWAECountries =

SetSentTimeForContact =

ScoreSummaryMultNames =ESp

MultipleSessions =0000/60 (defineerib perioodid, 60min)

ResetMultsEverySession =0 (defineerib, et mult on 1x testis)

8. Täiendavad abifailid

- Lisaks udc-failile võib vaja minna ka täiendavaid abifaile – need salvestatakse kataloogi SupportFiles
- Eesti testide korral kasutame neid ES Openi ja LL VP puhul
- ES Open: failiks on ES_Open_HF_cty.dat – kirjeldab kordajate tüüpideks erinevad ES kutsungipiirkonnad ja “petab” N1MM-i ära, et ka kõik teised maad on kordajad (ja udc-s määratakse, et kordajateks on siiski vaid ES-prefiksid)
 - Open'i seadistamise juhendis öeldakse, et antud fail tuleb enne testi sisse laadida (“Tools” menüü alt)
- ES LL VP: failiks on ES-LL-VP.sec – seal loetelu ES piirkondadest, mis annavad kordaja (16 tk) – NRAU list
 - LL VP udc-s on antud fail kirjeldatud, võistlust alustades tuleb see fail dialoogi-aknas sisse laadida (“Import Section List”)

9. N1MM kasutamine ULL-il

- Seadistamine ja kasutamine ULL KV-s (NAC):
 - Ava oma ULL-databaas (tee kõik ULL testid ühte baasi!)
 - Standardvalikus on VHFNAC, vali!
 - Sisesta Exchange väljale oma lokaator!
 - Tekita omale lokaatorite kaardi vaade (aken)
 - Esmakordsel kasutamisel laadi sisse Call History fail (File>>Import jne – fail peab asuma vastavas kataloogis!)
 - Vaata üle CW messages (SentRSTCut küsimus nt)
 - Tööta (vt ka nipid – “space bar” vs “Tab” klahviga liikumine)!
 - Aruande saad: “File”>>”Export”>>”Export EDI to file by band” (küsitakse ka “rescore” tegemist, vasta “Yes”)
 - Soovitus - peale igat ULL testi lisa sideandmed ka “Call History’sse” – selleks: “Tools”>>”Update Call History With Current Log” – nii lisad uut lokaatorite infot oma databaasi
 - Muuda-paranda saadud .edi faili päist (Notepad’iga), et see vastaks ULL KV nõuetele

ERAÜ

9. N1MM kasutamine ULL-il (2)

➤ Aruande näidis ULL KV-s (NAC):

[REG1TEST;1]
TName=ES ULL KV
TDate=20150512;20150512
PCall=ES2MC
PWWLo=KO29GG
PExch=KO29GG
PAdr1=P.O. Box 141
PAdr2=
PSect=A
PBand=432 MHz
PClub=Tartu Contest Team
RName=Arvo Pihl
RCall=ES2MC
RAdr1=P.O. Box 141
RAdr2=
RPoCo=51002
RCity=Tartu
RCoun=Estonia

RPhon=
RHBBS=
MOpe1=
MOpe2=
STXEq=IC-7000
SPowe=250W
SRXEq=
SAnte=24 el yagi
SAnth=;
CQSOS=33;1
CQSOP=10076
CWWLs=24;500;1
CWWLB=12000
CExcs=0;0;1
CExcB=0
CDXCs=7;0;1
CDXCB=0
CToSc=22076
CODXC=SF6X;JO67EH;743
[Remarks]

[QSORecords;33]
150512;1759;ES7RU;2;599;;599;;;KO28SI;118;;N;;
150512;1801;ES5PC;2;599;;599;;;KO38HJ;155;;N;;
150512;1803;ES3BM;2;599;;599;;;KO29JA;32;;N;;

9. N1MM kasutamine ULL-il (3)

- Seadistamine ja kasutamine ES ULL Välipäeval:
 - Standardvalikus ES ULL VP-d ei ole, tuleb kasutada udc-d
 - Laadi omale ERAÜ veebist alla ES-VUSHF-FD.udc fail
 - Salvesta see fail UserDefinedContests alamkataloogi
 - Käivita N1MM, ava oma ULL-databaas
 - Alusta uut võistlust, st “File”>>”New Log in Database ...”
 - Valikust otsi ja vali VHF-ES-FD, ära vajuta veel OK...
 - Sisesta Exchange väljale 001 järgi (tühik vahele!) oma lokaator (st nt: 001 KO29GG), vaata üle ka teised väljad
 - Kui kõik ok, siis vajuta OK ja oledki valmis töötamiseks
 - Muuda-paranda saadud .edi faili päist (Notepad'iga), et see vastaks ES ULL VP nõuetele, eriti nt osavõtuklass jne
 - Kuna udc-failiga ei saa kahjuks kirjeldada lokaatorite boonuspunkte, tuleb need sul igal bändil sidepunktidele liita käsitsi juurde (lokaatorite arvu näidatakse) ! (kui ei saa edi-faili muutmisega hakkama, jäta nii, kohtunikud liidavad ise...)

9. N1MM kasutamine ULL-il (4)

- Veel mõned näpunäited ULL tööks:
 - Kui kasutad LL-transiiverit ja X-verterit – kuidas saada logisse õige sagedus?
 - ✓ Paremkliik bandmap'i aknas >> “Set Transceiver Offset Frequency” – ja sealt määrad kombinatsiooni
 - ✓ Sisesta N1MM sisestusaknasse oma soovitud ULL bändi sagedus (nt 1296200, kui oled 28200 LL-il)
 - Kui Sul on interneti ühendus, siis kasuta clusterit, selleks:
 - ✓ Tools menüü alt “Telnet Window Tools”
 - ✓ Vali sobiv cluster (vastava nupu alt avaneb list)
 - ✓ Logi sisse (selleks vaja ka kutsung sisestada)
 - ✓ Kasuta filtreid bändide määramiseks – nii vähem infomüra...

ERAÜ

**Julget pealehakkamist
ja
ära häbene nõu küsida!!**

73!